×¿Ö¯Öú Ö×¾Ö³ÖÖ‡Ö (´ÖÖ¬µÖ×´Ö×ÛúÛú),×•Ö»ÆÖ ¯Ö×¸ÂÖ¤,²Ö»Ö›ÖúÖÖ ´ÖÖ±ÃÖŸÖ ¸Ö²Ö×¾ÖµÖ…ÖŸÖ µÖÖê•ÖÖ µÖÖ•ÖÖ•ÖÖ“Öß ×™¯ÖúÖß

1) **राजमाता जिजाऊ मोफत सायकल वाटप योजना :-**

या योजनेअंतर्गत सन २००८-०९ पासून वर्ग ८ मधील दारिद्र रेषेखालील व शाळेतपासून २ कि.मी. अंतरावर राहणाऱ्या मुलींना ¿ÖÖôÖŸÖ जाण्यासाठी मोफत सायकल पुरवठा शासनाच्या वतीने करण्यात येतो.

2) **मा.पंतप्रधान व मा.मुख्यामंत्री यांनी घोषित केलेल्या विशेष पॅकेजची अमलबजावणी :-**

या योजने अतर्गत पश्चिम विदर्भातील शेतकऱ्यांच्या आत्महत्या रोखण्यासाठी सन २००६ मध्ये स्व.वसंतराव नाईक शेती स्वावलंबन मिशन मार्फत करण्यात आलेल्या सर्वेक्षणामधील अत्यंत अडचणीत असलेल्या शेतकरी कुटुंबातील विद्यार्थ्यांना सन २००८-०९ पासून शैक्षणिक सवलती मध्ये ५०० रु.शैक्षणिक अनुदान,शिक्षण शुल्क,सत्र शुल्क व १० व १२ वी च्या विद्यार्थीना फी शासना मार्फत देण्यात येते.

3) **प्रोत्साहनÖ ³Ö¢ÖÖ :-**

या योजने अंतर्गत इयत्ता ९ वी मधील अनुसूचिम जाती/जमाती मधील विद्यार्थीनींना वार्षीक रु.३०००/- प्रमाणे प्रोत्साहन ³Ö¢ÖÖ शासना .´ÖÖ±ÃÖŸÖ ÃÖ²Ö-ÖßŸÖ विद्यार्थीनींच्या राष्ट्रीयकृत बॅक खात्यामध्ये जमा करण्यात येतात.

4) **प्रिमॅट्रीक अल्पसंख्याक शिष्यवृत्ती योजना :-**

सदर योजना सन २००८-09 ¯ÖÖसून शासनाने सुरु केलेली आहे.या योजने अंतर्गत इयत्ता १ ते ९ पर्यतच्या अल्पसंख्याक विद्यार्थीना रु.१००/- प्रतिमहा प्रमाणे वा×ÂÖक ¹Ö.1000/- संबधीत विद्यार्थ्यांच्या राष्ट्रीयकृत बूकेच्या खात्यामध्ये शासना मार्फत जमा करण्यात येतात.

5) **टंचाईग्रस्त भागातील वर्ग १० वी व १२ वी च्या विद्यार्थ्यांची परिक्षा फी परीपुर्ती :-**

या योजने अंतर्गत मा.जिल्हाधिकारी यांनी घोषीत केलेल्या टंचाईग्रस्त गावातील ई.बी.सी. धारक वर्ग १० वी व वर्ग १२ वी च्या विद्यार्थ्यांची परिक्षा फी शासना मार्फत परत करण्यात येते सदर रक्कम डी.डी.द्वारे संबंधीत शाळेच्या मुख्याध्यापका मार्फत विद्यार्थ्यांना परत करण्यात येते.

6) आदिवासी विद्यार्थ्यांना विद्यावेतन :-

या योजने अंतर्गत वर्ग ५ ते १० मधील आदिवासी विद्यार्थ्यांन अनुक्रमे मासिक ४० रु.आणि 50 रु. विद्यावेतन देण्यात येतात.

7) माध्यमिक शिक्षा अभियान :-

केंद्र पुरस्कृत योजने अंतर्गत सन २०१०-११ पासून राष्ट्रीय माध्यमिक शिक्षा अभियान सुरु करण्यात आलेले आहे. या योजनेअंतर्गत विद्यार्थ्यांचा शैक्षणिक दर्जा उंचावणे,माध्यमिक शाळेमध्ये पायभुत सुविधा उपलब्ध करुन देणे,शिक्षकांची –ानसमृध्दी करुन गुणवत्ता विकास आणि आवश्यक असलेल्या शाळांमध्ये विद्यार्थी उपलब्धतेप्रमाणे शाळेला पुढील वर्गाची पुर्तता करणे.

8) ¸ाष्ट्रीय प्र-ÖÖ¿ÖÖध परीक्षा :-

या योजने अंतर्गत इयत्ता ८ वी मधील मान्यता प्राप्त शाळेमध्ये शिक्षण घेत असणारे विद्यार्थी या परिक्षेस बसण्यास ¯ÖÖ¡Ö †ÃÖ£ÖÖ¤Ö. शिष्यवृत्तीÃÖ ¯ÖÖ¡Ö ठरणाऱ्या विद्यार्थ्यांना त्यांचे शिक्षण पूर्ण होईपर्यत शिष्यवृत्ती देय आहे.

9) राष्ट्रीय आर्थिक दुर्बल घटक शिष्यवृत्ती योजना :-

या योजने अंतर्गत आर्थिक दुर्बल घटक शिष्यवृत्ती योजनेसाठी इयत्ता ८ वी मधील अनुदानित मान्यता ¯ÖÖ¯Ö शाळेतील विद्यार्थी ज्यांचे पालकांचे वार्षिक ˆŸ¯Ö®Ö 1,50,000/- चे पेक्षा कमी आहे असे विद्यार्थी परीक्षेस बसण्यास पात्र आहे.शिष्यवृत्तीस पात्र ठरणाऱ्या विद्यार्थ्यांना दरमहा 500/- रु.या प्रमाणे इयत्ता १२ वी पर्यत शिष्यवृत्ती देय आहे.

10)माजी सैनिकांच्या पाल्यांना शैक्षणिक सवलती :-

या योजने अंतर्गत वर्ग ५ ते १२ मधील शिक्षण घेत असलेल्या विद्यार्थीना पुस्तक व गणवेश अनुदान ×¤»Ö •ÖÖŸÖ.

11)प्राथमिक शिक्षकांच्या पाल्यांना नि:शुल्क शिक्षण :-

या योजने अंतर्गत वर्ग ५ ते पदविपर्यत शिक्षण घेण्याऱ्या विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क,परीक्षा,शुल्क,सत्र शुल्काची परीपुर्ती करण्यात येते.

12) ज्यांच्या पालकांचे वार्षिक उत्पन्न रु.१५,०००/- पेक्षा जास्त नाही अशा विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक सवलत :-

या याजने अंतर्गत पालकांचे वार्षीक उत्पन्न रु १५,०००/- पेक्षा जास्त नसलेल्या वर्ग ५ ते १२ पर्यतच्या विद्यार्थ्यांना प्रवेश शुल्क,सत्र शुल्क आणि शिक्षण शुल्काची परीपुर्ती करण्यात येते.

13) इयत्ता १२ वी पर्यतच्या मुलींना मोफत शिक्षण :-

या योजनेसाठी इयत्ता ११ वी १२ वी मधील मुलींना प्रवेश शुल्क,सत्र शुल्क,शिक्षण शुल्क व परीक्षा शुल्काची परीपुर्ती करण्यात येते.

१४) इयत्ता १० वी पर्यतच्या विद्यार्थ्यांना मोफत शिक्षण :-

या योजनेसाठी इयत्ता ५ वी ते १० पर्यंतच्या विद्यार्थ्यांना प्रवेश शुल्क,सत्र शुल्क,व परीक्षा शुल्क परिपुर्ती करण्यात येते.

१५) माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शाळेतील शिक्षण/शिक्षकेत्तर कर्मचाऱ्यांच्या पाल्यांना पदव्युत्तर स्थरापर्यत मोफत शिक्षण :-

या योजनेसाठी इयत्ता ५ वी ŸÖ पदव्युत्तर पर्यतच्या विद्यार्थ्यांना प्रवेश शुल्क,सत्र शुल्क,शिक्षण शुल्क तसेच परीक्षा शुल्काचा लाभ देण्यात येतो.

16) अहिल्याबाई होळकर मोफत एस.टी.पास योजना :-

ग्रामीण भागातील इयत्ता ५ वी ते १० पर्यंतच्या विद्यार्थीनीना शाळेत जाण्यासाठी एस.टी.ने मोहफत प्रवास योजना सन - 1996-९७ या वर्षापासुन राबविण्यात येत.

१७) इस्पायर अवार्ड योजना :-

मान्यता प्राप्त उच्च प्राथमिक व माध्यमिक शाळेतील दोन विद्यार्थ्याना या योजने अंतर्गत प्रत्येकी ५००० /- रु देण्यात येऊन त्या द्वारे त्या रकमेतुन वि-ाान साहित्य उपकरण तयार करण्या करीता देण्यात येतात.ही योजना केंद्र शासनाची असुन विद्यार्थ्यांना मध्ये वि-ानाची आवड,जि-ासा व दृष्टीकोण निर्माण होण्याकरीता राबविण्यात येते. माध्यमिक व उच्च मध्यमिक शाळेतील शिक्षण/शिक्षकेत्तर कर्मचाऱ्यांच्या पाल्यांना पदव्युत्तर स्थरापर्यत मोफत शिक्षण :- या योजनेसाठी इयत्ता पदव्युत्तर पर्यतच्या विद्यार्यिांना प्रवेश शुल्क सत्र शुल्क,शिक्षण शुल्क तसेच परिक्षा शुल्काचा लाभ देण्यात येतो

मानव विकास कार्यक्रम

शैक्षणिक योजना

संबधित तालुके - १) चिखली २) लोणार ३) मेहकर ४) सिंदखेड राजा ५) देऊळगांव राजा ६) जळगांव जा. ७) संग्रामपुर

अ.क्र	योजनेचे नांव	नियम अटी व शर्ती
1)	‡. 10 ¾Öß ¾Ö १२ वी मध्ये अनुत्तीर्ण –ालेल्या विद्यार्थ्या करीता विशेष शिकवणी वर्ग सुरु करणे.	१) संबधीत तालुक्यातील सर्वच माध्य व २ उच्च माध्य शाळांमध्ये राबविण्यात यावा. २) एका वर्गात कमीत कमी २५ विद्यार्थी असावे 3) ‡.१० वी साठी इंग्रजी,गणित,वि–ान या तीन विषयाचेच शिकवणी वर्ग घेण्यात येतील Ÿö¸ü ‡. 12 ¾Öß Ãööšü 1) ×¾Ö–ान शाखेत गणित, भौतिक,रसायन व जीवशास्त्र या विषयाचे वर्ग घेण्यात येतील. २) वाणिज्य शाखेत अकाऊंट या विषयाचे वर्ग घेण्यात येतील. ३) फक्त शाखेत इंग्रजी या विषयाचे शिकवणी वर्ग घेण्यात येतील.
2)	मोठया गावातील माध्य शाळात अभ्यासिका सुरु करण्यासाठी सोलर लाईट व फर्निचर/पुस्तीका पुरविणे	१) या योजने अंतर्गत तालुक्यातील मोठया गावामध्ये म्हणजे ज्या गावामध्ये माध्य व उच्च माध्य शाळा आहेत अशा ठिकाणी कमाल २५ अभ्यासिका सुरु करणे. २) गरिब व होतकरु मुलांना लाभ दयावा ३) अभ्यासिका शाळेच्याच १ - २ खोल्यांमध्ये सुरु करण्यात यावी ४) अभ्यासिका ८ वी ते १२ वी च्या मुलांसाठीच असावी. ५) अभ्यासिकेतील पुस्तके घरी नेण्याकरिता देण्यात येवू नये. 6) अभ्यासिकेची वेळ सांयकाळी ७ ते १० असावी.
3)	ग्रामीण भागारतील सर्वच मुलींना इ.१२ पर्यंत शिक्षण घेणे शक्य व्हावे या करीता गांव ते शाळा या दरम्यान वाहतुकाची सुविधा उपलब्ध करुन देणे.	1) ‡. 8 ¾Öß Ÿö १२ पर्यंतच्या सर्वच मुलींना वाहतुकीची सुविधा उपलब्ध करुन देण्यात यावी. २) शाळेपासुन मुलींच्या गावाचे अंतर ३ ते १५ कि.मी.इतके असावे

शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक)
जिल्हा परिषद,बुलडाणा